

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben:
 Vidéken:
 Egy óra
 Negyedévre

Feladás szerkesztő:
Dr. NEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 48. szám.

Az ország pénzügyi mérlege.

Debreczen, március 23.

A költségvetés általános vitájának beár-
 rását meg sem várva, tegnap váratlanul szó-
 lásra állott fel a pénzügyminiszter s bejelen-
 tette az 1910-ik évi pénzügyi gazdálkodás oly
 fényes eredményét, amelyre a legvérmesebb
 számítással sem lehetett senki elkészülve. —
 Kerek százötven millió deficittel végződött a
 koalíciós kormányzás negyedik esztendeje.
 Ezt az igen nagy deficitet a Lukács László
 zseniális és zseniálításában is reális pénzügyi
 politikája, pár millió korona híjjával, egy
 esztendő alatt teljesen elapasztotta; elapaszt-
 totta a közterhek emelése és az adócsavar
 kegyetlen működtetése nélkül. Óriási pénz-
 ügyi siker ez, mely dicsőségére válik az új
 korszaknak, s elfeledtetni a nemzettel a régít,
 hirtelen ránszakadó deficitnek a rémké-
 peivel.

Az elért nagy pénzügyi eredményt nem-
 csak a jövedelem nagymértékű szaporodása
 idézte elő, hanem az az elszánt, energikus, de
 okos takarékoság, amely Lukács László pénz-
 ügyi gazdálkodását mindekor jellemezte. S
 előidézte egy fegyelmezett többség, amelynek
 nem volt sem kedve, sem szüksége rá, hogy
 teli marokkal szórja a pénzt, csak hogy ma-
 gának minél több elégtelen rétegét a társa-
 dalomnak lekötölezzék.

A panem et circenses ideje lejárt. Szeré-
 nyen, minden drámai taglejtés nélkül jelentette

be Lukács László a munkapárti kormányzás
 első esztendejének nagy és szerencsés ered-
 ményét. A pénzügyminiszter, aki a bankvitá-
 ban nem is egy, de két karddal harcolt, most
 a politikai témákat meg sem említette. Meg-
 maradt szorosán a tárcája körében, megma-
 rad szigorúan szakembernek. Veszedelemes,
 finomélű polemikus képességeinek fegyvereit
 a pénzügyminiszter ezuttal pihentette; sőt, a
 mikor a lefolyt év pénzügyi eredményeit a
 koalíciós korszak utolsó esztendejének a pénz-
 ügyi eredményével, jobban mondva a pénz-
 ügyi romlásával összehasonlította, azt is ki-
 méletesen, a leghidegebb tárgyilagossággal
 cselekedte meg. Egyetlen bántó szó, egyetlen
 sebző megjegyzés ajkáról el nem hangzott.

A pénzügyminiszter beszédének dereka
 a katonai kérdésnek szólott, jobban mondva,
 a hadi reformokra szükséges összegek előte-
 remtésének.

A bejelentett katonai reformok többé el
 nem odázhatók. E tíz év óta vajudó kérdést
 végre meg kell oldani férfias elhatározással.
 Meg kell oldani annál inkább, mert, amint azt
 Lukács László megdönthetetlen számokkal be-
 bizonyította, — s ez volt a beszéde szenzáci-
 ója — az annxió idejében kiadott olvasatlan
 milliókórl nem is szólva, az elmúlt öt esztendő
 alatt oly rengeteg összeget költöttek a had-
 seregére, hogy ha mos e summákhoz készáz
 millió koroná még hozzáadunk, megcsináljuk
 vele a nagy véderő reformot, modernné, —
 erőssé, akcióképessé tesszük hajóhadunkat s
 évtizedekre szóló nyugvást szerzünk az or-

szágnak e kényes és robbantó erejű kérdése
 íben.

Rossz gazdálkodás mellett száz meg
 száz milliót költöttünk a hadseregére anélkül,
 hogy azt megreformáltuk volna. S anélkül,
 hogy tudtuk volna hová és meddig megyünk
 e rendszertelen és céltalan költsékezésnek
 az utján.

A Héderváry-kormány vállalta igaz a
 nagy terheket, de ennek fejében rendet és
 rendszert teremtett a katonai pénzügyi gaz-
 dálkodás terén. A husz és harminc milliós
 hiteltullépések ideje lejárt. A hadügyi veze-
 tőség kötelezte magát, hogy a hadsereg re-
 formjára vonatkozólag elfogadott program
 keresztülvitele után, az előirányzatot szigo-
 ruan be fogja tartani s egy krajcárral sem
 költ ezentul többet annál, amit a nemzet
 képviselője a részére megszavazott. Nem
 kis vívmány ez. Jele annak a rendszerető és
 rendszeres pénzügyi adminisztrációnak, a
 melynek Lukács László oly sok ragyogó
 sikerét köszöni.

Az új korszak legelső érett gyümölcse a
 pénzügyi konszolidáció, amely a maga egé-
 szében a Lukács László revéhez van kötve.
 Ez volt az első és legsürgősebb feladat. —
 Most már, a rendezett pénzügyi helyzet
 szilárd alapján az egész vonalon megindul-
 hat a nemzeti munka s kezdetüket vehetik
 azok a nagy alkotások, amelyeket epedve,
 bizó hittel vár az ország.

Zsidó keresztények.

Irta: LÁNYI JENŐ.

Simeon levita pedig így szólt a gyermek-
 ről, ki a Bet-Midrásban vitakozott vele.

— Nagy tudású főpapom azt mondom,
 hogy nem emberi, hanem isteni erő, az, ami
 benne lakozik.

— A fiu szabadságát vesztett nemzetünk-
 nek büszkesége, reménye. Ő lesz hivatva a jó-
 mai zsarnokság láncait széjjel törni, — hatal-
 mas lángesze fegyver, mely mindenkit meg-
 hódít. Én mondom, Áron főpap.

— És a főpap odalépett a négyszögletes, ma-
 gas kőoltárhoz s az áldozatok elégetéséhez
 látott.

— Én csak levita sarjadék vagyok, de
 nem tudom elnézni, hogy testvéreid Áron
 nemzetségi papjai mint halmozzák össze a
 kincseket, hogy eszeveszetten elpazarolják
 hazánk, fajunk vagyonát, kapzsi fukar lelki
 emberek, akik isteni adományképen birt ki-
 váltásainkat csak önmaguk bálványoztatá-
 sára, élvezeteiknek gyarapítására fordítják.
 Meglátod főpapom, nem lesz ennek jó vége!

— Igazad van. Rég elmúltak azok az idők
 mikor népünk a bálványokhoz fordult és a
 Jehova ellen tanusított hűtlenségeért a prófé-
 ták átkát kiérdemelte. A főpapok, vének és
 tudósok a Messiást úgy képzelik, hogy az visz-
 szaadja a zsidó nép szabadságát a bő termés

tizedei megtöltik a papok pajtáit, a rézedé-
 nyekben hullámszni fog az áldozatok vére —
 a húst ők eszik meg. Ha a Hannánok, Fabik
 családja s a többiek lemondanának az előjo-
 gokról, — minden másképp játszanék le nem-
 zetünk történetében.

— Ugy van Simeon, akkor nem túrnék
 annyi megaláztatást a Caesar, Augustus, —
 Tiberius császárok helytartóitól s különösen a
 mostani Pilatustól.

... Az áldozat elégett, — a főpap az
 ujonnan érkezett áldozókhoz fordult. Ott ál-
 lott Jézus, József és Mária társaságában.

Áron kezét kinyújtá, — áldását adá.

— Asszony, ime tétetik ez a gyermek so-
 kak romlására és feltámadására Izraelben és
 jelül, melynek ellene mondatik; a te lelkedet
 is tör járja át, hogy kinyilatkoztatassanak sok
 szívből gondolatokat.

— Szentséges atyám, hála neked áldásod-
 ért; a te őszinte igaz arcod oly biztatón tek-
 tint le reám, — szólt Mária, és a testét ta-
 karó tarka kendő alá nyul s kezében a hófehér
 galambot nyújtja át a főpapnak; kérlek, ál-
 dozd fel ezen állatot Jehovának, fiam, egyet-
 len szerelmes fiam boldogságáért.

Áron a gyermek Jézus orcáját megsimo-
 gatva az áldozatul felajánlott galambot átvette
 és a hatalmas tűz lángjában Jehovának felál-
 doza.

A vallásos szertartást elvégezvén, Jé-
 zus József és Máriával visszatért az utra, —

mely a Galileában fekvő Názáretbe vezetett.
 Házukat a legnagyobb rendben találták. A
 szomszéd leánya, Cipre örködött József haj-
 léka felett, a házi állatoknak a közutból ő hoz-
 ta a friss vizet, — épp úgy a mezőről a zöld
 takarmányt. A négyszögletű ház lapos fedelén
 a nyári évszakban használt sátrát felvirágozta
 a mező szagos s szép virágaival. A fedelét pe-
 dig hatalmas pálma levelekkel rakta meg. Az
 alsó házban, a szoba közepén állott a tűzhely,
 melyen a vacsorát készítette a jeruzsálemi
 bucsuról jött szent családnak.

Szerette őket nagyon, mert fájdalmas szí-
 vének ők nyújtottak balzsamot. Czipre Áron
 papi nemzetségből való, míg Ábrahám ben
 Jákob izraelita. Hiába szívük vágyódása, egy-
 másé sohase lehetnek.

Czipre örömkialtással hagyja el a tűzhe-
 lyet s tárt karokkal repül Máriához.

— Mirjám, édes Mirjám, végre hazatér-
 tetek. Nézd, itt a friss datolya, amott a nagy-
 szemű szőlők, itt a jó bányahus, a füge. Mind
 nektek készítettem . . . Majd elfelejtettem az
 Ábrahám ajándékát; — a kis madár a kalit-
 kában, mely oly szépen énekel, tied kedves,
 szép fiam, Jézus.

Mindezt egy pillanat alatt fujta el, míg a
 következőben a családot felvezette a felső lak-
 részbe, ahol a nyoszolya kínálkozott a fáradt
 vándoroknak, akik már napok óta idegen föl-
 dön háltak.

— Leányom, Czipre! Isten áldja meg jó

Csatornázásokat, Closett berendezéseket legolcsóbban készít
KUBINYI LAJOS és TÁRSA, Piac-utca 11. a Bika szálloda mellett

Tisza a román kérdésről.

A képviselőház ülése.

A képviselőháznak ma jelentős napja volt Tisza István gróf mondott beszédét, ami természetesen azt jelenti, hogy a Házban általános figyelem közt hallgatták a szónokot. — Tisza István gróf a nemzetiségi kérdésről, az általa megindított román béke akcióról beszélt és eközben végig ostromozta azokat a bünösöket akik mint román nemzetiségi magyar képviselők ülnek a magyar országgyűlésben.

Az ülés elején Lengyel Zoltán beszélt kölcsön politikáról, vízi erőkről:

Berzeviczy Albert elnök negyed 11 óra után megnyitja az ülést.

Néhány jelentés bemutatása után következik a költségvetés általános vitájának a folytatása.

Víz az Alföldnek.

Lengyel Zoltán a pénzügyminiszter tegnapi beszédével polemizál. Mi nem tudunk odáig jutni, hogy a normális állami élet költségeit fedezzük. A katonai költségeket rendszeresen kikapcsolják, ezek múltán évek múlva megsokszorozódva jelentkeznek. Ha a mostani pénzügyminiszter alatt nem is, de második-harmadik utódja alatt föltétlenül be következik ennek reakciója.

Az ország fokozódó szegénységén csak a gazdasági erők intenzívebb kihasználása segíthet. Olyan vízierők vannak, melyek kihasználása Európa legelső államai sorába állíthat, olyan energiáink rejtőznek vizeinkben, amelyeket sehol a világon kihasználatlanul nem hagyának. Földművesünk primitív, napi járóföldre buza és tengeri földek területnek el egymás mellett, mert a földművelésben a váltógazdaság elvét nem ismerik. Állattenyésztésünk stagnál, a marhát nem lehet megfizetni s megtörténik az, hogy a magyar kanaan szerb marha után áhitozik. — Pedig kézenfekvő az orvosság: vezessék vissza a vizet az alföldre, amelyet megfosztottak ettől az éltető elemtől. Ha nem teszük, Magyarország Egyiptom sorsára jut. (Ugy van!) Egyiptom is addig volt nagy, míg a Nilus öntözte, mikor vizét szabályozták, elszáradt.

Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

Tisza István gróf beszéde.

Tisza István gróf (Halljuk! Halljuk!):

szívedet. Meglátod, majd eloszlik az akadály, mely oly messze rejti a boldogságodat.

A fiu oda lépett Czipréhez, átkarolja lábait, ragyogó szemmel felpillant a gyönyörű hajadonra, kinek fekete haja végig síklik fehér alabástrom vállán.

— Lásd, Czipre, én fogom az akadályokat megsemmisíteni. Az emberek mind egyformák, nincs különbség se faj, se nemzetség, gazdag és szegény, szabad és rab között.

Czipre Jézus homlokát csókolva mondja: — Jézuskám, én hiszek neked.

Názáret apró, fehér házikói között fehér lepelen járnak a férfiak, az asszonyok tarka ruhában. Mind a szabad ég alatt zöldelő mezőre sietnek, hol keleti módon bő, élénk beszélgetésben töltik a szabbatot. Czipre és Adám között ballag Jézus. Czipre beszél.

— Tegnap nagy fényvel és pompával ünnepelték Sára és Jakab egybekelését. Tambura és más hangszerek zenéje között haladt Jakab barátai között, kik mirtus vesszőket lobogtattak feje felett, míg menyasszonya, Sára Nidrához értek. Ábrahám, mi nem értjük azt el, mert a sanhedrin örökös felettünk, hogy a papi nemzetség tisztán maradjon. Szigorú, rideg törvények. Mily borzalommal láttuk az elmúlt Niszán hónapban Jechiel által hűtlenséggel vádolt asszonyát megkövezni!

Ábrahám vigasztalta:

— Ne busulj Czipre. Érzem, hogy nem sokáig tart már a sanhedrin uralma. A farizeusok, szaduceusok, rabbik törvénymagyarázatából fejlődött békák, melyek megölik nemzetünket egészben és egyenként, lehullanak. Jézus, aki a szerelmesek bánatos, fájdalmas beszélgetése alatt elmélyedt a táj szépségébe és felkivánczolt a hegyre, megszólalt

A nemzetiségi kérdésről, különösen a román kérdésről beszélt. A barátságos közlekedés — mondta — két szempont érvényesítésével történhetik meg. Egyik szempont a magyar nemzeti állam egységének megőrzése, a másik szempont pedig az, hogy a román nemzetiségeknek adott jogokat respektálni kell. Vajdával szemben kijelenti, hogy a békeakciót a saját felelősségére kezdeményezte, de a legteljesebb egyetértésben Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnökkel. A békeakció alatt is tapasztalta, hogy a román közvélemény nem azonosítja magát a román nemzetiségi képviselők által vallott politikával, mert a közvélemény igen is a megegyezésnek a híve.

Megbotránkozással szól azután arról a terrortól és a szemtelen vakmerőségről, a melylyel a román tulzók, a román nemzetiségi képviselők megfélemlíteni akarják a béke barátait. Utal Mangra Vazul esetére, akit a magyar képviselőház előtt, a magyar országgyűlés jelenlétében néhány éretlen lacskó inzultálni mert.

Popp Cs. István közbeszól. (Nagy zaj.)

Fölkiáltások: Hallgasson. Maguk rendezték!

Tisza István gróf: Azok az ifjak különben nem hibásak. A bünösök itt ülnek a magyar képviselőház padjain.

Fölkiáltások: Ugy van! Ugy van! Ok a bünösök.

Tisza István gróf: Ezek a bünösök csempésztek be a román nép lelkébe a magyarság iránt a gyűlöletet. De minden erejével szembe fog szállani ezekkel a bünösökkel, ezeknek bünös törekvéseivel. A javaslatot elfogadja. (Hosszan tartó taps és éljenzés. A képviselők Tisza köré csoportosulnak s ünneplik.)

Haller István néppárti mondott azután rövid beszédet. A költségvetést nem fogadta el. A Ház ülése délután három órakor véget ért.

— **A véderő őszre marad.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Az osztrák politikai helyzet küllése, úgy látszik, megváltoztatta a magyar kormány munkaprogramjának sorrendjét is. Őszre marad a véderőreform. Közben Székely Ferenc igazságügyminiszter betérjeszti jelentését a perrend életbeléptetéséről. Hieronymi törvényjavaslata a Duna—Tisza csatornáról kész.

— **Czipre, menjünk fel a Vadi-Nati-Szenid csucsára,** oly gyönyörű kilátás tárul elénk e helyről! Amott a Galilea magas bércei felett kinyúló, hóval fedett Hermon, a Tábor, Szamária hegységei, messze távolból Judea zord csucsai látszanak, a kék Karmel, mely kékebb a tengernél. Alattunk, a hegy lejtőjén viruló, zöldelő mező. Mind oly szép és oly kellemes benyomással van reánk.

— **Hogyne mennénk fel veled,** aki olyan szép, bájos, aranyos fiu vagy. Mindig jó és engedelmes.

Róma nagy utcáin nagy lárma, kiabálás, kocsik zörgése, lovak patáinak dobogása csalja ki a lakókat az utcára, a gyengébb nemet az ablakokba. Felséges látványban gyönyörködik Róma.

Nero császárnak egyik vezére, Herus, Jeruzsálemből tér haza . . . Ezer és ezer zsidó-rab láncra fűzve vonul be fáradtan, alétan. Ott vannak a büszke fejedelmi sarjadékok Hannánok, Fábik stb. ivadécai.

— **Czipre,** értes feleségem, — csak egy néhány óráig tartsd magad. Ha sötét börtönbe is kerülünk, onnan kiszabadít Jézusunk, Issten fia; érzem, hogy ő velünk van.

E pillanatban az egyik római harcos észreveszi a beszélgetést, korbácsával végig suhint Ábrahám hatalmas vállán.

— **Hallgass te kutya!** Még most se tudsz nyugodni a szép asszony látásán. Ő ugyanis a miénk lesz! Őt én veszem magamnak.

Czipre lábai már nem bírják testét, végig dült az utca kövezetén. Egy ősz, hosszú szakállas, öreg zsidó melléje ült és imádkozott.

Jóváhagyták a betterment-taxt.

Módosításokat tett a miniszter.

A napokban hirt adtunk arról, hogy Debreczen város értékelkedési illetékről szóló szabályrendeletét a belügyminiszter jóváhagyta. Ma azután a jóváhagyás le is érkezett Debreczenbe s a város tanácsa mai ülésén már föl is olvasták a jóváhagyó miniszteri rendeletet. Ismétlésekbe bocsátkoznánk, ha most újból újból hangoztatnánk a kérdés fontosságát. Azt azonban meg kell állapítani, hogy a nagyjelentősége mellett a betterment-taxnak életbeléptetése igen sürgős érdeke is a városnak, különösen tekintettel a rohamos fejlődésben egymásután létesülő közmunkákra, amelyekből az illeték jövedelmezőségére számítanak. Éppen azért sajnálatos, hogy a miniszteri jóváhagyás egyben olyan módosításokat is követel, amelyek részben ellenkeznek a közgyűlés álláspontjával, részben pedig újabb tárgyalást és fölterjesztést igényelnek.

A miniszter a szabályrendelet általános ságban jóváhagyta, a kezelési módokra vonatkozóan kisebb jelentőségű megjegyzéseket is tett, két dologban azonban nagyobb jelentőségű módosításokat kíván.

Az egyik kívánság az, hogy ha a város valamely városrészen valami közérdekű munkát akar végrehajtani, például utcát nyit, a miből a szomszéd telek tulajdonosoknak hasznuk van, akkor a mérnöki hivatal készítsen kimutatást azokról a telkekről, amelyeknek az értéke a közmunkával emelkedni fognak. Azután a szakértő bizottság, amely a becslést végzi, állapítsa meg, először, hogy mi az akkori értékük, s ha a közmunka létesült, értékelje újra a telkeket s így számítsa ki az értékelkedést. Minden közbeeső intézkedésről, s becslésről a feleket végzésben kell értesíteni. Az természetesen igen sok alkalmat nyit felebbezésre, ami azután az eljárást hosszadalmassá teszi.

A másik kívánság a szabályrendelet ama rendelkezésének megváltoztatására vonatkozik, amely arról intézkedik, hogy telekérték-emelkedési illeték mindenkor a telket és nem tulajdonost terheli, vagyis, hogy az mindig dologi teher, ami azután bekebelezés nélkül is a közadók jogi természetével bír, elsőbbségben részesül és a közadók módjára hajható be.

Áron főpap volt, aki Jézusnak követője lett!

— **Czipre** leányom, bizzál Ő benne. Te még fiatal vagy. Te még meglátod hajnalodni az Ő szellemének felvirradását. Én öreg vagyok, eleget éltem, vágyom az ő körébe. Milyen másképp állana most Jeruzsálem. Oh! Jeruzsálem, ha tudtál volna lemondani és hinni! Az öreg könnyei végig peregetek ráncos arcáról szakállára és onnan Cziprének remegő szemére.

Czipre hosszú pillái megrezzentek, halk nyöszörgést hallatott, — fájdalmas kiáltást . . . Cziprének fia született.

Ábrahám a késégbeesésében keresztül-törő örömmel fenhangon mondá el az új imát: — **Mi atyánk,** ki vagy a menyekben . . . A mellette álló zsidó testvére gyűlölettől sugárzó tekintettel fordult el tőle iszonyu átkokat szórva reá, a hitehagyottra, az eszelősre. Mig dühében elordíá magát rikácsoló hangon.

— **Ti átkozottak,** megtévelyedett gonoszok, miattatok pusztul el Jeruzsálem és mi széjjel széledtünk, mint a por a tengerben.

Áron főpap emberfeletti, jószágos tekinteten megkönyörült egy római, s hajlékot adott, hol a beteg asszony gyermekével fekvő helyet talált. Az est beálltával, a részeg katonák gyenge felügyelete mellett Ábrahám és Áron ebbe a házba surrant, hol nappal Czipre az ő fiával menedéket talált.

A római nő, öreg, özvegy asszony volt. Jámbor te: mésetül.

Az első keresztények Rómában töltött első karácsonyestéje volt.

Ugyanilyen elbírálásban részesül a városi átírási díj, gyalogjáró készítése és költsége s több más közköltség is.

A miniszternek nincs kifogása az ellen, hogy a telekértékemelkedési illeték és közadók jellegével birjon, de megköveteli, hogy az illetéket bekebeleztesse a város, vagyis telekkönyvileg biztosítsa az illetéket az ingatlanmal szemben.

A tanács ma még nem döntött e kérdésekben, de módunkban van közölni ezekről Magoss György dr. főügyész véleményét, aki módosításokat meg fogja tenni. A főügyész ragaszkodik a szabályrendelet eredeti rendelkezésének főtartásához, hogy ugyanis telekkönyvi biztosítás nélkül és dologi teher legyen az illeték, ami egyrészt a város érdekei szempontjából előnyösebb, másrészt igen sok fölösleges munkától mentené meg a hivatalokat s zaklatástól a feleket.

A szabályrendeletet már most át fogják dolgozni úgy, hogy az a jövő heti jog- és pénzügyi bizottság s már az áprilisi közgyűlés elé kerüljön s onnan menjen föl az újabb följertés a jóváhagyás iránt.

Magyarország lakossága

20,850.700 ember.

Debrecen a harmadik város.

A központi statisztikai hivatal ma küldte szét a legutóbbi népszámlálás eredményéről szóló kimutatást. E szerint 1911 január 1-én 20,850.700 ember lakott Magyarországon. Eből a magyar anyaországra 18,231.00 lélek, Horvát-Szlavonországra pedig 2,619.300 lélek jut.

A magyar Szent Korona országainak népessége a lefolyt évtized alatt csupán csak 1,596.000-rel gyarapodott, ami csak 8.3 százalékos népnövekedésnek felel meg. — Holott 1880—1890-ig a magyar birodalom lakossága 1,620,000-rel (10.3 százalékkal), 1890—1900-ig pedig 1,791,000-rel (10.3 százalékkal) emelkedett, tehát mindkét évtizedben a népnövekedés abszolút számban is meghaladta az utolsó évtizedét.

A közölt adatokból kitűnik, hogy a népszámlálás a magyar birodalom területén közel 700,000 emberrel kevesebbet talált, mint a mennyire a természetes népszaporodás adataiból következtetni lehetett. Ennyit tehát a kivándorlás feltétlenül elvont tőlünk. Ha pedig számításba vesszük, hogy a jelentékeny bevándorlás a kivándorlási veszteségünket részben pótolta, a kivándoroltak számát bátran tehetjük 800—900,000-re. Oriási nemzeti vérvesztés ez, melyet még aggasztóbbá tesz, hogy a mult hoz képest növekedést mutat. Mig 1900-ban sokkal kedvezőbb a magyar területek látta kevesebb a természetes szaporodásnál, addig 1910-ben a mérleg 673.000 léleknyi veszteséggel záródott.

A kivándorlás következtében nagyon sok vármegye, főképpen a Duna balpartján, a Tisza jobbpartján: a Tisza-Maros közén és a Drávától, a természetes népszaporodás jelentékeny sőt több esetben nagy részét elvesztette. Így Árva megye lakossága a multhoz képest 7.6 százalékkal csökkent, úgy hogy — a természetes szaporodást is számbavéve ez a határszéli vármegye 15 százalékos hanyatlást mutat. Sáros vármegye népnövekedése 0.3 százalék volt, Szeptés 0.1, Soproné 1.2, Pozsony 3.1 százalék. A gazdag Temes és Torontál vármegyék lakossága is alig mutat egy-két százalékos növekedést.

Sokkal kedvezőbb a magyar terület lakosságának gyarapodása, így Pestmegyé, Békésé, Csiké, Jász-Nagykun-Szolnoké, Hevesé, Borsodé, Szabolcsé, Szatmáré stb.

Feltűnő még Máramaros lakosságának közel husz százalékos gyarapodása. Minthogy e vármegye vándorlási mérlege passzív, e nagy népnövekedés okát az erős természetes szaporodásban kell keresnünk.

A városok közül némelyek nagyon gyengén fejlődtek. Így Sopron, Baja, Zombor, —

Varasd. De a legtöbb törvényhatósági város ezuttal is igen szép fejlődést mutat. Legelől jár e tekintetben Marosvásárhely 29.8 százalékos népnövekedéssel; majd sorban jönnek Zágráb (29.3 százalék), Szatmár (28.9), Nagyvárad (27.4), Eszék (25.2), Debreczen (22.8), Kolozsvár (22.5), Temesvár (22.4), Budapest (20.4) stb.

Általános meglepetést keltett Budapest aránylag mérsékelt fejlődése. Mig ugyanis a mult évtizedben a székesfővárosi lakosság 44.8 százalékkal növekedett meg, addig a népgyarapodás az utolsó évtizedben alig haladta meg a 20 százalékot.

Vidéki városaink közül még mindig az egy Szeged lakossága haladja meg a százszázalékosat (118,000); utána sorban jönnek: Szabadka (95,000), Debreczen (92,000), Zágráb (79,000), Pozsony (78,000), Temesvár (72,500), Kecskemét (67,000), Nagyvárad (64,000), Arad (63,000), Hódmezővásárhely (62,500), Kolozsvár (60,400), Miskolcz (51,500) stb.

120,000 koronás csók.

A fiatal asszony s az öreg gyárfgazgató.

Sok pénzébe került egy milliomos öreg urnak, Urbán János st-pölteni gyárfgazgatónak az az ismeretség, melyet egy budapesti asszonnyal kötött, Bedő Gézánnal, aki akkor a férjével együtt időzött a fürdőn.

Az asszony, akinek katonatiszt volt valaha az ura, épp oly gyanusan viselkedett a fürdőhelyen, mint aminő életet folytat Budapestben. De az öreg ur, akivel kacérokodott, nem is sejtette, hogy Bedőné egyenesen pályázik rá s a hálijába akarja keríteni. Ahogy azt a férjével előre kiszélték.

Urban igazgató, a figyelmes udvarló, folyvást nyomában volt a nála jóval fiatalabb hölgynek s csak arra ügyelt, hogy a családja ne tudjon meg otthon semmit. De hogy ist udott volna, hisz hite szerint még a szép asszony ura sem vesz észre valami gyanusat.

Boldogan teltek a szép ostendei napok, de a vén udvarló és hölgye végre is válmi voltak kénytelenek s amikor elkövetkezett a búcsúzás ideje — csókot váltottak. Előbb sem történt állítólag egyéb. És erre való célzással, amikor megcsókolták egymást, Bedőné egy kis gyűrűt vett ki a portemonájából és átnyújtotta a boldog gyárfgazgatónak:

— Lelki eljegyzésünk emlékére.

És elutaztak, a Bedő-házaspár Budapestre, Urbán János pedig Párison keresztül Bécsbe. A „szerelmes” asszony — amint mondani szokás — a szakítást egyáltalán nem volt hajlandó véglegesnek venni s fölvetette a fonalat. Előbb csak telefonálgatott az ostendei udvarlónak; majd ömlengő szerelmes levelekkel árasztotta el s találkat kért tőle. Már ez sem tetszett a gyárosnak s még jobban meglepődött, mikor Bécsben fölkereste — a férj.

— Ön elcsábította a feleségemet! — volt az első szava Bedő Gézánnak.

— Én? ... Én? ... hebegett a megröhhant ember.

— Igen és most vegye el. Én már elkergettem s elveheti, mindenesetre pedig gondoskodjék az eltartásáról.

Mivel Bedő botrányal is fenyegetőzött, a családos öreg ur megszeppent és kijelentette, hogy kész nagyobb anyagi áldozatokra is, csak csend legyen.

Bedőt ez a beszéd csakugyan lecsendesítette, aztán nyugodtan, mint ahogy jó üzletemberhez illik, alkudozni kezdtek:

— Huszezer korona!

— Negyvenezer ... ötvenezer ... — nyolcvanezer ... — licitált a megfélemlített ember.

— Százhuszezer korona! — volt Bedő utolsó szava.

És kapott is 120,000 koronát, nem ugyan készpénzben, hanem értékpapirokban. Sőt még 2000 korona készpénzt is átnyújtott

Urban utiköltségre, csak menjen, távozzék Bedő Bécsből. El is utazott. De tévedés azt hinni, hogy a jó médiumnak bizonyult gyárosnak ezental nyugta volt. Még szigorubb levelek érkeztek Budapestről, most már Bedőnéétől.

— Ön a családi boldogságom megrontója s hibáját csak úgy teheti jóvá, ha tüstént küld 200000 koronát, Különböben jövök s nagy botrányt csapok.

A megszarolt ember meglegelte a sok fenyegetést, ő ment el Budapestre s miután itt meggyőződött arról, hogy csak mese volt az, mintha Bedőék elváltak volna, följelentette őket zsarolás címén. A házaspárt, mert amugy se volt valami jó hírük a rendőrség előtt, letartóztatták s bár később szabadlábra helyezték, aztán Urban vizsgáló is vonta panaszát, — a bűnvádi eljárás tovább folyt.

Nemrég befejezést nyervén a vizsgálat, a kir. ügyészség vádat emelt a Bedő-házaspár ellen, de a vádirat ellen Bedő nevében dr. Vázsonyi Vilmos és Bedőné védelmében dr. Dési Géza kifogásokat adtak be.

Mint fővárosi tudósítónk táviratozza, a kifogásokat ma tárgyalta a budapesti törvényszék vádtanácsa.

A bíróság vád alá helyezte a zsaroló házaspárt.

Debreceni vásárcsarnok

Debrecen város közönségének régi vágya és követelése közeledik a megvalósulás felé. Ez a vágy, hogy építsen már végre a város vásárcsarnokot, hogy a piaci erőszakosan megnövesztett drágaságnak véget vessenek, hogy a köztisztaság és közegészség követeléseinek eleget tegyenek.

Tudvalevő, hogy hosszú harc folyt, mig a közgyűlés kimondta legalább elvben a vásárcsarnok fölépítését s a tervek előkészítésével Petz Samu budapesti műépítész, műegyetemi tanárt bizta meg. Petz Samu tanár a terveket elkészítette és a napokban küldte le Debrecen város tanácsához, amely ma tekintette meg a terveket és foglalkozott ennek kapcsán a vásárcsarnok fölépítésének kérdésével is.

Atervező műépítész-tanár a vásárcsarnokot, amely hatalmas, nagy és igen szép külsejű épület lenne, a Degenfeld-térre tervezte és pedig úgy, hogy a Rózsa-utca folytatásaként megnyílnék az az új utca, a mely a Degenfeld-teret a Burgondia-utcával kötné össze. Ez utca megnyitása érdekében most folynak a tárgyalások s a Forrai-féle ház megszerzésére a tanács már lépéseket is tett. A vásárcsarnok egyik homlokzata erre az új utcára nyílnék, egy másik oldala szintén egy új utcára, mig a két oldala a Csapó-utcára és a Degenfeld-térre.

A hatalmas épület alapzata román cementbe épített téglafalazat, a pincepillérek vasbetonból, mig a felső rész és tetszerkezet vasból volna.

A csarnok belseje emeletes, karzatos, három hajós, a középső hajó harminc méter, a két szélső hajó tíz-tíz méter széles az egész épület pedig száz méter hosszú és 54 méter széles lenne s 5340 négyszög méter területet foglalna el. A világhírességet felülvillágitókon és három méter magas és tíz méter széles ablaksoron át nyernék. — A homlokzat gót stílusban épülne.

A csarnok s különösen az árusító helyek padlóburkolatúal keramitot, vagy más könnyen tisztítható és mosható kőlapot ajánl. A falak mentén volnának az élelmi cikkek árusító helyei és pedig nyolcvan négy-öt négyszögölnyi területtel egymástól s felülről is erős drótrácsal elzárva. Ezekben a hentes és mészáros áruk, sajt, vaj, tojás, leölt baromfi árukat helyeznék el. A terem közepén 340 helyen, két sorban a zöld-

Házlebontás

és kiköltözés miatt Ná udvary Lajos özégnél, Piac-utca 28. szám, a nagytözsde mellett az összes raktáron levő vászon neműek, női ruhaszövetek, kartonok, delainek, nap- és esőernyők, harisnyák, keztyük, rövidárúk és minden itt fel nem sorolt cikkek lezárt gyári ár kon beszerzhetőek.

ség, gyümölcs, hal, vad, fűszer árusok volnának.

A teremben körül hat méter magasságban karzat vonul végig, ahol az időszaki vásáruk, konyhaeszközök, rövidárak, játékszerek, virágok és koszorúk árusítói kapnak helyet. A karzatra vaslépcső vezet föl és négy villamos teherfelvonó szolgál.

A pincében raktárhelyiségek lesznek és pedig 222 rekesz, mindegyik rekesz négy négyszögletes területtel. A szuterren többi része hordók és egyéb hasonló tárgyak elhelyezésére szolgál. Ugyancsak a pincében a Csapó-utcai részen van a hűtő helyiség, ahol a mézárók és hentesárúkat, s a romlandó élelmiszereket tartják. E helyiséget 0, vagy +2 fok Celsius hőmérsékig hűtik.

A tervező azt ajánlja, hogy a villamos hűtőléggépek kamaráinak közelében bővizű kutat is furjanak, mert a hűtőkamaráknál sok vizre lesz szükség.

Az épület két végén fejeződések lesznek, amelyekben a különböző hivatalok nyernek elhelyezést. Így a vásárbiztosi, fogasztási, adóbiztosi, álatorvosi hivatalok, az egyik épületrészben pedig vendéglő s annak melléképületei lesznek.

A közlekedésre hatalmas hat-hat méteres kapuk szolgálnak. Tervező szerint valószínű, hogy a forgalom főként a Csapó-utcából a színház és a Komáromi-ház között a Kossuth-utcára nyitandó utcára fog terelődni s így a főkocsibejáratot erre az utcára tervezte.

Benn a csarnokban nyolc méter széles ut szolgál a közlekedésre, ahol a vásárló közönség nyugodtan járhat.

Petz Samu terve szerint az áruccsarnokban nem nyernének elhelyezést az élő baromfiak elárúsítói, mert a baromfiak egyrészt igen nagy lármát csapnak, másrészt a röpködő tollak a többi élelmi cikkekre hullanak s azok tisztaságát veszélyeztetik.

Ennek a tervnek a kivitele a szükséges telkek vételárát bele nem számítva, két millió 609.700 koronába kerül. Összesen 96990 négyszögletes épületfelület építéséről van szó s köbméterenként harminc korona költséget kell számítani.

Ez az összeg azonban sokkal kisebb, mint a fővárosi vásárcsarnok építési költsége, ami tervező szerint abból származik, hogy a fővárosi vásárcsarnok a Duna mellett épült s oda vasutat is vezettek be és így az alépitményeket erősebben kellett elkészíteni.

A debreceni vásárcsarnok e tervének teljes elfogadása esetén a városnak a Forrai-házon kívül csupán a vásárcsarnok céljaira négy telket kellene kisajátítania, ami ismét nagyobb összegű kiadást jelentene.

A tanács ma tudomásul vette a tervek leérkezését és kiadta azokat a mérnöki hivatalnak, hogy azok alapján a vásárcsarnok jövedelmezőségére vonatkozóan tegyen számításokat s adjon véleményes jelentést.

Színház és művészet.

A színház műsora:

Péntek: Orvosok, vigjáték. Czobor Gyula fellépte. (B bérlet.)

Szombat: Délután Cigányszerem, operett. Este Sárga lilium, színmű. Czobor Gyula fellépte. (C bérlet.)

Vasárnap: Délután Romeo és Julia, tragédia. Este Luxemburg grófja, operett. — (Kis bérlet.)

Czobor Gyula vendéglátéka. Pénteken és szombaton vendégszerepel nálunk Czobor Gyula, a Magyar Színház tagja. Pénteken Shaw Bernhard komédiájában, az Orvosok-ban Djuberat festő szerepében lép fel először, szombaton pedig Biró Lajos Sárga lilium című darabjában Thurzó főhadnagyot játssza. E vendégláték iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik.

GLÜCK JÓZSEF

Áveg- és lámpa kereskedése
Piac-u. 6 a nagytemplom mellett.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután 3 órakor a Heidelbergi diákélet kerül színre mérsékelt helyárrakkal, a vezető szerepekben Vajda Ilonkával, Kardos Gézával és Kemény Lajossal. Este Lehár diadalmas operettjét, a Luxemburg grófját adják. Különös érdekességet kölcsönöz ennek az előadásnak, hogy Zilahyné ezen az estén mutatkozik be az immár híressé vált nadrágszoknyában. Az új ruhadarabot madame Berkovits direkté Párisból hozatta Zilahyné részére.

A Zenekonzervatórium hangversenye. A P. Nagy Zoltán igazgatása alatt álló zeneiskola folyó hó 28-án és 29-én rendezi első és második tanítvány-hangversenyét az Arany Bika szálló dísztermében. A minden ízében értékes műsort 35 kezdő és előhaladott tanuló játéka szolgáltatja. 28-án mutatkozik be a 150 tagból álló intézeti vegyeskar, 29-én pedig a vonós-zenekar. Meghívóval szívesen szolgál az igazgatóság. Hangverseny kezdete mindkét napon délután 5 órakor. A részletes műsort lapunk vasárnapi számában közöljük.

A püspök gyógyul.

Eröss Lajos dr. állapota.

Nem csökkent érdeklődéssel és a szeretet és tisztelet szülte aggodással kíséri egész Debrecen Eröss Lajos dr. püspöknek gyógyulását, amely most már minden valószínűség szerint mihamarabb bekövetkezik. Minden jel erre vall és biztató reménnyel tölti el az aggodókat.

Most már kétszer huszonnégy órával a súlyos természetű operáció után is a beteg állapotában rossz jelenségek nem léptek föl és eddig semmiféle komplikáció nem mutatkozott. Láza nincs a püspöknek, nem is volt, a sebek rendszeren gyógyulnak, a kezelés alatt teljesen nyugodt, szokatlan fájdalomról nem panaszkodott.

Ma délelőtt, miután teljesen jól érezte magát, enni is kért és több kanál huslevest vett magához. Természetes, hogy mai állapotában még teljes nyugalomra van szüksége, mert a veszedelmes idő, bár aggodásra éppen nincs ok, még nem múlt el. Dacára azonban még mostani gyengeségének, látogatókat mégis fogadhatott már, így a mai napon főkeresték a felesége, Degenfeld József gróf, Magoss György dr. főügyész. A látogatók csak néhány percik voltak benn, mert még a beszélgetéssel sem szabad ilyenkor a beteget terhelni, annál kevésbé valamely véletlen folytán előállható izgalmat okozni.

Több ízben benn volt nála kezelő orvosa is, Kenézy Gyula dr. orvostanár, akinek nagy része van abban, hogy a gyógyulás ilyen szépen és gyorsan következik be.

Lekiismeretes, páratlan gondosságával és a jóbarát szeretetével párosult tudásával a gyógyulást nagyban elősegítette. Kenézy Gyula dr. a beteg egyházi rendesen a saját állapotáról beszélget. Kérdezősködik a gyógyulás menetéről, miként kell viselkednie, mikor kell aludnia, elmondja hogyan aludt, általában betegsége körül forog a beszéd legtöbbit.

Kenézy Gyula dr., akihez a püspök állapota iránt kérdést intéztünk, kijelentette, hogy a gyógyulás a rendes módon folyik, semmi rendellenesség a beteg állapotában elő nem fordult, a beteg rendszeren alszik, s így aggodalomra semmi ok sincs. Éppen azért teljes bizalommal és reménységgel te-

kint a közeli napok elé, amelyeken a gyógyulás biztosan bekövetkezik.

Éjfélkor, amikor a beteg főpap állapota iránt újból érdeklődtünk, azt az értesítést kaptuk, hogy a beteg teljesen jól érzi magát, nyugodtan alszik. Az éjszaka folyamán az érverések száma 72 volt, a hőmérséklet 36.7 fok, amennyi igen csekély változással az egész kezelés alatt volt. A szívműködés rendes, fájdalom nem jelentkezett, láz nincsen, a beteg nem nyugtalanodik.

Mindezek a megnyugtató, biztató jelenségek arra engednek következtetni, hogy kezelő orvosa s egész Debrecen reménye és vágya valóra válik, hogy a beteg egyházfő, a szeretett püspök minél előbb egészen hagyja el a betegszobát.

A kaszinó áldozata.

Sárközy István Ausztráliába megy.

A kaszinói becsület országában megint kivégzés volt. Kigolyózták, tehát az uri társadalomból kiküszöbölték s erre nézve kivégezték Sárközy István kamarást, akinek Zichy István gróffal volt kellemetlen afféja. Az ügy előzményeit napokkal ezelőtt ösmertettük már.

A Nemzeti Kaszinó választmánya Széll Kálmán elnöke alatt tegnap ülésezett a Sárközy ügyében és Zichy István gróf vádjaira és indítványára szótöbbséggel hozott határozattal kigolyózta a Nemzeti Kaszinóból. A kigolyozó határozatot még ki sem hirdették, de azért mindenki tudta már, hogy Sárközy István földbirtokos nem tagja többé a kaszinónak, hogy kiközösítették abból az uri társaságból, ameynek soraiban eddig töltötte éjszakáit. Sárközy István már tegnap este megtudta sorsát. A határozat rendkívül kinosan érintette s hangosan felzokogott, amikor barátai közölték vele a lesújtó hírt.

Sárközy István az egész éjszakát ott-hon töltötte az Angol-királynő szállodában levő lakásán. Álmatlanul töltötte az éjszakát s reggel korán kelt. Már hat óra előtt kihajtatott a vasúthoz s a legelső vonattal a fehérmegyei Tükrös pusztán levő birtokára utazott. Az álmatlanul töltött éjszaka, de főként az erkölcsi csapás rendkívül megviselte Sárközyt, sápadtan, remegve ült be egy elsőosztályú kocsiba, hogy többé soha se térjen vissza abba az uri társaságba, amely kilökte magából.

Sárközy István egy estilap munkatársa előtt nyilatkozott a kizárási határozatról. — Elkéseredve, ingerülten beszélt a dolgról s Zichy István grófról több kompromittáló dolgot mondott.

Ma az Országos Kaszinóban is mozgalom indult meg, hogy Sárközy Istvánt onnan is kizárják.

Zichy István gróf állítólag kijelentette, hogy ő is ki fog lépni a Nemzeti Kaszinóból.

—Nem maradhatok — mondta — a kaszinó tagja, mert csupán kilenc szavazaton mult, hogy engem is ki nem zártak. Tizen szavaztak ellenem.

Sárközy István, akinek adósságai rendezése után még elég pénze marad, Ausztráliába megy ki. Már el is utazott a fővárosból Tükrösi pusztájára, hogy adósságait rendbe hozza.

Megérkezett nagy választékban asztali függő lámpák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, ugyszintén Ebédlő, Kávés, Teás, likőrös, vizes, boros, sörös készleket a golcsóbb szolid, szabott ár mellett. — **Készlet és ávegzés a legelőbbben!**

A kizárási határozatot a kaszinóban s egyebütt is nagyon vegyes érzelmekkel fogadták és igen sokan elítélően nyilatkoztak a határozatról.

A nadrágszoknya ellen.

A tábornok leányát megzavarták.

Budapesti tudósítónk jelenti: Parázs kis tüntetés volt tegnap este az Eskü-uton két elegáns nadrágszoknya ellen. Két elegáns termetű, szép fiatal hölgy jelent meg az esti korzón, a ragyogó villamos lámpák alatt, nadrágszoknyában, hogy uttörői legyenek az új divatnak, amely eddig még sehol sem tudott szimpiatiát kiváltani a közönségből.

A nadrágszoknya, bár a benne levő hölgyek minden szeretetreméltóságukat elővették, hogy diadalra juttassák, ezuttal sem tudott tért hódítani, mert alig hogy megjelent a két hölgy az esti korzón, felfedezték a nadrágszoknya legújabb hiteit. Egy elegáns fiatalember vette őket legelőször észre s elkiáltotta magát:

— Itt a nadrágszoknya! — Pfu, le vele!

Erre a kiáltásra egyszerre ott termett pár száz főnyi közönség a két hölgy mellett s egymást biztatták, az emberek a nadrágszoknyát viselő hölgyek ellen. Különösen a nők voltak a lehangosabbak s ők biztatták a férfiakat:

— Le kell tépni róluk a nadrágszoknyát!

— Botrány, gyalázat, hogy ki mernek jönni az utcára!

A tömeg egyre fenyegetőbb magatartást tanusított s a nadrágszoknyát már egy páran meg s rángatták a két hölgyön, akik aztán látva a veszedelmet, a Molnár és Valasek-féle üzletbe menekültek be, hogy onnan később feltűnés nélkül távozhassanak. Amde ez se ment simán, mert a tömeg nem tájékozott az üzlet elől, míg végre azután néhány rendőr jött, akik a fenyegető magatartású közönséget szétszalták.

A két nadrágszoknyás hölgy — Fajtha tábornok leányai — végre is kocsiba ültek és a kellemetlen kaland után úgy menekültek a nadrágszoknya-kaland színhelyéről.

HIREK.

— **A német császári pár látogatása.** — Bécsből táviratozzák: A német császári pár holnap délelőtt negyed tizenegy órakor érkezik Bécsbe, ahol a király is fölszáll a kocsiba. A vonat azután a benzingi pályaudvarra fut be, a hol a hivatalos fogadás lesz. — Este hét órakor a király a schönbrunni kastélyban udvari ebédet ad.

— **A debreceni sorozások.** A honvédelmi miniszter — mint azt már megírtuk — jóváhagyta a sorozási tervezetet. A sorozás e szerint április hó 3-án veszi kezdetét és öt napon át tart. A sorozó bizottság elnöke Kovács József polgármester, tagjai Vecsey Imre főjegyző és Szabó Kálmán tanácsnok lesznek.

— **Püspökök a királynál.** Bécsből táviratozzák: A király a jövő héten fogadja általános kihallgatáson az ujonnan kinevezett püspököket. A fogadásnál Zichy János gróf és Apponyi György gróf főkamarsztemsterek fognak asszisztálni.

— **A Stenczinger-ház lebontása.** Megírtuk már, hogy a belügyminiszter a fellebezések elutasításával jóváhagyta a közgyűlésnek a Stenczinger-ház lebontása ügyében hozott határozatát azzal a módosítással, hogy a lebontást ez év november 1-án kell megkezdeni. A tanács mai ülésén foglalkozott e rendellel és kimondta, hogy miután a Takaré- és Hitelintézet már ez év május 1-én építeni akar az épület hátsó kis részét, valamint a kerítést lebontatja, hogy a szomszédok zavartalanul

épitkezhessenek. Egyben megbizta a tanács Vargha Elemér dr. tanácsnokot, hogy a bérlettel a további — november 1-ig tartó — bérlet ügyében tárgyaljon.

— **Elnökválasztás egy debreceni pénzintézetnél.** A Kereskedők és Iparosok Hitel-szövetkezetének igazgatósága ma délután tartott ülésén töltötte be a Kozma László elhunytával megüresedett elnöki tisztet. Az igazgatóság egyhangulag Fráter Imre dr. orvost, a debreceni társadalom előkelő tagját választotta meg elnöké, akinek egyénisége és közéleti tevékenysége biztosítékot nyújt arra, hogy a pénzintézet tovább halad a fejlődés s a virágzás útján.

— **A Csokonai-kert sorsa.** Rontják-bontják a Csokonai-kertet, amely mai állapotában, mióta a villamos vasut ketté vágta, tarthatatlanná lett. A városháza és a Csokonai-kör egyetértenek a mai kert elbontásában, sőt abban is egy véleményen vannak, hogy a Csokonai-szobor nem maradhat csupán sivár környezetet vagy aszfalt közepén, hanem valamilyen parkszerű díszítést követel. Aczél Géza városi főmérnök a tanács megbízásából készített is már egy tervrajzot, amely szerint a Csokonai-szobor mai vasrácsához csatlakozó éjszakra-délről nyulva egy két részre osztott, hosszasan tojásdad, alacsony park. A tanács áttette a tervrajzot a Csokonai-körhöz, amelynek emlékkerti bizottsága általában hozzájárult a főmérnöki tervhez. — Most tehát a városi közgyűlésen van a sor, hogy a Csokonai-kertnek szándékolt rendezését magáévá tegye és akkor Debrecen még ez év folyamán gazdagabb lesz egy, az izlésnek megfelelő csinos térrel és a Csokonai-szobor is olyan környezetbe kerül, mely e legszebb emlékműünknek hatását kellőképp érvényre juttatja.

— **Az iparosház telke.** Ma került a tanács elé az iparosház telkének az ügye. A tanács abban állapodott meg, hogy a Szapanos-utcai telket fogja följáranlani az ipar-területnek, mert a város arra felé fejlődik és lassanként teljesen a város középpontjába kerül. Előre látható azonban, hogy az ipar-terület ebbe nem fog belemenni, illetve ezt a telket nem fogadja el.

— **Egy debreceni huszártiszt halála.** — Mint részvétellel értesülünk, Alberti-Irsán, e hó 22-én hosszú szenvedés után meghalt Irsai Irsay Pál cs. és kir. 7. számú Vilmos huszárezredbeli főhadnagy. Temetése folyó hó 24-én, pénteken megy végbe Alberti-Irsán.

— **Felolvasás a mérnökegyeletben.** A Magyar Mérnök és Építész Egylet debreceni osztálya folyó hó 29-én este 6 órakor a Royal szálló dísztermében felolvasó ülést tart. Tárgy: Spiegel Frigyes budapesti műépítész „A modern ház- és lakásépítés”. — Hölgvendégeket úgy a felolvasó ülésen, mint az ülés után rendezett társasvacsorán az egylet szívesen lát. Az elnökség.

— **Tisztújítás az izr. szentegyletben.** Vasárnap délelőtt folyt le a debreceni izr. szentegylet tisztújító közgyűlése nagy érdeklődés mellett. A régi tisztviselőket újból megválasztották és pedig: elnök lett Stern József, alelnök Bernfeld Sámuel, jótekonysági előljáró Hirschfeld Ármán, szer- tartási előljáró Klein Ignác, pénztáros Keiner Adolf, ellenőr Kellner Dávid, gondnok-ká Grünvald Bernát és Schvarcz Fülöp választották meg.

— **Meggyilkolt háziúr.** Egerből táviratozzák: Ma este Domokos Márton többszörös háztulajdonost, amikor hazafelé ment, az utcán meggyilkolták. A sötétben egy ember ugrott elébe, aki revolverből rálőtt, majd rávetette magát, kést döfött belé szat többször megforgatta benne, azután elmenekült. Egy kis fiú látta a jelenetet, szölt a rendőrségnél, amely megállapította, hogy a gyilkosságot Domokos egy akója követte el, akit a lakásból kitétt.

— **Az ohati erdők új bérlője.** Ma tartották meg az ohati erdők legeltetési jogának bérbeadására az áverést, amelyet Medgyaszay Miklós tanácsnok vezetett. Jelen voltak Magoss György dr. főügyész és Sz. Nagy Lajos számvevő. A 91 hold és 800

négyeszőgöl területű erdő legeltetési jogát Csanak Jenő vette bérbe 910 koronáért.

— **Érdekes előadások a debreceni főiskolán.** Fidéliusz Keresztély, az I. K. E. világszövetség titkára tegnap és tegnapelőtt tartotta meg előadásait a debreceni református főiskola ifjusága előtt. Kedden a főiskolai díszteremben, mintegy 300-ra menő hallgatóság előtt ismertette az általa képviselt ügyet. Fejtegette a világ különböző helyein megindult s ma már fényesen virágzó keresztény ifjusági egyesületek célját s azt a széleskörű, hatalmas arányú munkásságot, melyet ezek az egyesületek különösen a tudományos pályán levő ifjak megmentése s gondozása körül folytatnak. Másnap a theologus ifjuság szűkebb körében az egyesületi munkálkodás módját ismertette. Az előadást mindkét helyen Megyericsy Béla, a I. K. E. magyarországi utazó titkára tolmácsolta. A főiskola nevében Csiky Lajos theologiai akadémiai tanár üdvözölte az ifjusági agitátort.

— **Kitüntetett debreceni ifju.** Az állami ösztöndíjak kiosztásánál az egyik régyszáz koronás ösztöndíjat Mózes Sámuel negyedik éves műegyetemi hallgató kapta. Mózes Sámuel, aki igen szorgalmas és kitüntetéssel vizsgázott hallgató, Debreceni fiú s középiskoláit itt végezte.

— **A háziipari kiállítás megnyitása.** A Népművészeti Magyar Háziipar Szövetkezet" megnyitása március 26-án vasárnap délelőtt 11 órakor nyitja meg ünnepélyesen Domahidy Elemér főispán és Kovács József polgármester védnöksége alatt Debrecenben, az partestület dísztermében (Simonffy-utca 1. szám) háziipari kiállítását, melyre a közönséget ezuton is meghívja a Népművészeti Magyar Háziipari Szövetség nevében Hegedűs igazgató. Belépődíj nincs. A kiállításon himzett női zubbonyokat, 100—150 éves himzéseket, ui himzéseket, varrottasok Magyarország 23 vármegyéből, dísz kosárfonás munkákat, szőnyegeket, játékokat, faragott asztalokat, faragott tálcákat és dobozokat mutatnak be. Belépődíj nincs.

— **Az izraelita istentiszteletek.** A debreceni izraelita hitközség előljárósága értesíti a tagokat, ohgy a Deák Ferenc-utcai templomban az istentisztelet — további rendelkezésig — a következő időben fog megtartatni. Péntek este háromnegyed 6 órakor, szombaton délelőtt 9 órakor, délután 4 órakor, kőznáponokon reggel fél 7 órakor, es-

— **Gyilkos cigánykaraván.** Károlyvárosról táviratozzák: A Zágrábból küldött Urbani ügyész kinyomozta, hogy egy cigánykaraván gyilkolta meg és rabolta ki azt a négy amerikai visszavándorlót, akiknek a holttesteit kifogták a Kulpából. Hét cigányt sikerült kézrekeríttetnie a bandából. A cigányok konokul tagadnak, de nem tudnak alibit bizonyítani s tanuk vannak rá, hogy mikor a horvát visszavándorlók Károlyvárosba jöttek, a környéken táboroztak a cigányok Három rendőr automobilon járja a vidéket, hogy összefogdossa a többi cigányt.

— **Ajegybank főtanácsulése.** Fővárosi tudósítónk jeenti: Az Osztrák-magyar bank főtanácsa ma délelőtt Popovics Sándor bank kormányzó elnökelete alatt Budapestben ülést tartott. Pranger vezértitkár jelentésében kiemelte, hogy a hazai pénzpiacon azért volt feszültebb a helyzet, mert az utolsó félévben sok aaptőke emelést vittek keresztül. Azülésen még folyóügyeket intéztek el, a ka matláb megváltoztatásáról nem volt szó.

— **Véres sztrájk.** Londonból táviratozzák Clydach-Valeban (Ujdel-Wales) a sztrájkoló bányamunkások a Britannia Company tárnái előtt nagy tüntetéseket rendeztek, — számos rendőrt kövekkel megsebesítettek és több épületet felgyújtottak A munkások több sztrájk-törő bányász házat elpusztították.

— **Az ipar-terület közgyűlése.** Az ipar-terület közgyűlését ezuttal a városháza nagytermében fogja folyó hó 26-án délelőtt 9 órakor megtartani, mivel saját helyiségét ugyanazon a napon megnyitandó országos háziipari kiállítás céljaira engedte át.

— **A lövész bizottság ülése.** A hajdúvár megyei lövész bizottság, amelyet a honvédelmi miniszter leirata nyomán az ifjak katonai nevelése és kiképzése végett alakítottak, holnap pénteken délelőtt a megyeházán, a városi pedig délután négy órakor a városházán Domahidy Elemér főispán elnöklése alatt ülést tart.

— **Az ohati bérletek.** Tudvalevő, hogy az ohati bérletekre a múlt hóban volt meg az árverés, amelynek eredménye szerint a belső ohati bérletért 122,100 koronát ígért Gyarmathy István, az ohat telekházai bérletért pedig Csanak Jenő 138,700 koronát. A tanács ma foglalkozott az árverés eredményével és azt, miután jóval több bért értek el azokkal, a közgyűlés határozata értelmében jóváhagyta. A bérleten levő ingatlanokat a város a saját tulajdonába vette át és azok is befoglaltatnak most a bérletben.

— **Öngyilkos napszámos.** Nádudvarról jelentik: Rásó Gábor 50 éves napszámos, aki valamikor jó módban volt, de mindenét elitta, sőt részegeskedése miatt családjától is elvált, ma édelelőt tizenegy órakor lakásán fölakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt. Az ügyesség, miután az öngyilkosság kétségtelen volt, a temetési engedélyt megadta.

— **Földgáz Biharmegyében.** Nagyváradról jelentik: Tóth Mihály szalárdi birtokán kutatás történt. Furás közben észrevették, hogy huszonhat méter mélységből földgáz tör elő. A bányakapitányság megállapította, hogy a földgáz egész Nagyvárad és Debrecen gázszükségletének kielégítésére is elég.

— **A portugáliai összeesküvés.** Oportóból táviratozzák, hogy a felfedezett katonai összeesküvés sokkal szétágazóbb volt, — semmint hitték. Több gyalogezred tisztikara is be volt avatva a monarchista összeesküvésbe. Oportóban tizenkét ezredes volt a katonai összeesküvés értelmi szerzője, de két letartóztatott tiszt vallomásából kiderült, — hogy magasrangú állami hivatalnokok is kompromittálva vannak.

— **Játék a fegyverrel.** Mike József tizenöt éves olajütőbeli fiú ma délelőtt valahonnan egy régi pisztolyt kerített s a mezőn lövöldözni akart. Mikor azonban a pisztoly csüörtörtököt mondott, a fiú a pisztoly csövét maga felé fordítva piszkálgatni kezdte. A fegyver egyszerre elsült s a golyó a fiú hasába fúródott. A súlyosan sebesült fiút a szülei a kórházba szállították.

— **A nyomorúság miatt.** Sopronból táviratozzák: Zalacsány állomás vezetője Mocsoky Pál volt. Kicsiny fizetéséből igen nagy családot tartott, — tíz gyereke van s most várják a izenegyediket — hát nagy bajokkal küzdött. Nagy küzködésében szegény hivatalos pénzekhez nyult s tegnap a váratlan rovancsolás 800 korona hiányt talált. Ezen Mocsoky úgy elkeseredett, hogy szublimáltal mérgezte magát s aligha marad életben. Ha Mocsoky a fegyelmi vizsgálat előtt meghal, neje nyugdíjat, gyermekei nevelési pótlékot kapnak. A szerencsétlen ember öngyilkosságával ezt akarta elérni. Gróf Batthyány Pál értesülve az esetről, 1000 koronát tett le arra az esetre, ha Mocsoky életben marad.

— **A nap halottal.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a mai nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be: Tóth Ferenc református 62 éves, Veres János református 21 napos, Molnár Sándor református 47 éves, Bazeks Gyula r. kath. 40 éves, Farkas Imréné református 42 éves.

— **Gyilkos szerelem.** Déváról jelentik, hogy Füzesdabarban Topor Péterné, egy szép fiatal füzesdabarbarai oláh asszony rosszul élt az urával és viszonyt folytatott a községi bíróval. A férj tudomást szerzett az asszonyrakta szarvokról és brutális módon megverte Topor Péternét. Ezek az üt-

legyek aztán napirenden voltak. A szerelmes asszony végre belefáradt a sok verésbe, a mit férjétől kapott és szeretőjével, a községi bíróval, Muntján Józseffel elhatározták, hogy Topor Pétert elteszik láb alól. Muntján Péterné és Hatyes Augustzin, két szolgálatkész asszony, többszörösen kipróbált, kitűnő hatású mérget szereztek be egy cigányasszonytól, ki 200 koronát kapott a kis mérgeért. De megérte. Topor Péterné beadták a mérget és Topor Péter néhány óra múlva meghalt. A haláleset gyanút keltett a csendőrségben. Nyomozni kezdett és rövidesen rájöttek a bűntényre. A megmérgezett ember beleit felküldötték az országos vegyészeti hivatalhoz, mely kétségtefenül megállapította, hogy a láb alól eltett embert a kökörcsinvirág mérgevel itatták meg. A dévai esküdtbíró most tárgyalta az ügyet óriási érdeklődés mellett. Bár az egész mérgekeverő banda mindent beismer, a bíróság a vizsgálat kiegészítése végett a tárgyalást elnapolta.

— **A Debrecen Vidéki Takarékpénztár,** n. szövetkezet (Piac-utca 32. sz. alatt) házak és egyéb ingatlanok vételéhez, valamint építkezésekhez, a legelőnyösebb kölcsönöket nyújtja. Régi drága terheket, hosszú lejáratú olcsó kölcsön alakjában convertál.

Divatós női, férfi, gyermek zsebkendők, harisnyák óriási választékban Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9. Folyton újdonságok.

— **A legújabb tavaszi angol felöltők** megérkeztek Békés Lajos uridivat üzletébe. Piac-u. 46. szám.

A bécsi, londoni és párizsi k'állításokon arany éremmel és oklevéllel tüntették ki

a Fáy arcorómet
Fáy szappant
és Fáy poudert

mint legjobb arcorómet szer, melynek használatától minden szeplo és májlot 3 nap alatt eltűnik! Ár 1-1 korona. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszertárába
Kossuth-u. 8. (A színház mellett)

KÖZGAZDASÁG.

Terménytőzsde.

Budapest, 1911. március 23

Készáru 5 magasabb.

1911. októberi buza	10 86-87
1911. áprilisi buza	11 74-75
1911. májusi buza	11 56-57
1911. áprilisi rozs	8 23-24
1910. májusi rozs	— —
1910. októberi rozs	8 06-07
1910. októberi zab	— —
1911. áprilisi zab	8 50 51
1911. májusi tengeri	5 55-56
1910. szept. tengeri	— —
1910. apr. tengeri	— —
1910. augusztusi repce	— —

TÖRVÉNYKEZÉS.

Elítélt libatolvaj. A debreceni kir. törvényszék ma tizennégy napi fogházra ítélte Fodor Sándor rovott multu 35 éves karcagi csavargót, mert a mult év novemberében Püspökladányban Kein Salamontól négy kövér libát, Nagy Kálmán debreceni tanyájáról pedig ötven korona értékű szárított lucernát lopott. Az ítélet jogerős.

Ruhatolvaj inasok. Dányi János 16 éves és Orosz Lajos 17 éves inasok a mult év télén öt izben bemásztak Neumann Lajos Dégenfeld-téri üzletébe s összesen mintegy kétszáz korona értékű férfi és fiú ruhát loptak el, amit értékesítettek. A bíróság próbára bocsátotta őket. — Ugyancsak ma dor-

gálásra ítélte a bíróság Rosenfeld Miksa fuvarost, mert tulterhelt szekérére fölvette még Keller Józsefnét is. A szekér tengelye eltört, a kocsin volt súlyos boroshordó Kellernére esett és megölte.

Regeny-csarnok.

Megosztott szív.

I.

Halkan lebegtette az etsi szellő az akácfák leveleit a ház előtt; lanyha fuvalom szállt a légbe s magával hozta a friss széna illatát a rét felől. Egy pár elkésett fecske sietett haza fészkebe az eresz alá s békében hagyta a döngicselő méheket. Zöld és barna szöcskék ugráltak föl a fűből e egy szarvasbogár röpült zugva neki a falnak, lomha macska sétált végig nagyokat nyújtózva a tornácra s a bokrokból néha-néha iéénken rákezdte dlát a fülemile.

A nap már lement, de még világos volt. Arany és biborszínű felhők csillámlottak ki a sötét fák közül s csak lassankint halványodtak és váltak szürkés lilaszínűvé. Az égen feltűnt egy pár csillag s a fűben szentjánosbogárkák villogtak.

Minden elcsöndesült. Elhangzott már a hazatérő béresek ostopatogása, az ökrök kolompiai, a gémes kut nyikorgása, az itatásra hajtott marhák böge. Csak valami lassu, zizegő, susogó hang hallatszott: a nyári est egyhangú és mégis oly varázshatású susogása.

Fiatal leány és férfi ülnek a vén akácfák alatt a ház előtt. Hallgatnak-ök is. A férfi szeme a galyak nyílásai közt kitekint a bíbor és lilaszínű felhőkre; a leány lesüti a szemét s a kis fénybogárkakat keresi a fűben.

— Nem unta még meg ezt a csöndes estét? — szölt a férfi most egyszerre.

— Oh, nem! — felel a leány s fölemeli szép két szemét.

Oly ártatlan, oly nyílt e tekintet s a mint a lehunytt nap visszaverődő rózsás fénye rá esik, oly kimondhatatlan kedvesnek tetszik az ifju leányarc, hogy a férfi meg nem állhatja, hogy egy percig gyönyörködve ne legeltesse rajta szemét.

Aztán félig elkomolyodva, félig, mint ahogy a gyermekekkel szoktak enyelegni, ingerkedve, tréfálózva szól újra:

— Miért maradt itthon, mikor mindenki mulatni ment? Most táncolnak, kacagnak, a levelek susogása és a szarvasbogárzümögése heylett harsogó vidám zene, udvarók epedő bókjait hallgatják. Mondja, miért nem ment el?

A leány mosolyog s elpirul kissé.
— Ej, hát nem tudja, hogy megütöttem a lábamat most már nem táncolhattam volna?

— Nem azért nem ment el, — felel a férfi azon a félig komoly, félig ingerkedő hangon. — Én figyelemmel kísérem s látom, hogy csak akkor sántít, ha gondolja, hogy valaki vigyáz önre.

Az ifju leány még jobban elpirult s most már hiába igyekezett a mosolylyal eltakarni zavarát.

— Ha figyelemmel kísért, miért kérdezi? — rebegé elfojtott hangon, mely lehetett könyörgés, lehetett busongás, lehetett a fájdalom hangja.

Különös hang volt az. A tréfálózó férfi elhallgatott arra s szeme gyöngéd, csaknem sajnálkozó kifejezéssel tapadt a fiatal leány pirult arcára.

— Erzsike, — szölt néhány percig tartó hallgatás után s megfogta a leánykának kezét, — mi rokonok, jóbarátok vagyunk. Fogadja meg a tanácsomat. — Ha még egyszer rendeznek mulatságot, menjen el táncolni!

A leány fölemelte szép szemét a férfi arcára, mosolygott kissé, aztán hirtelen lesüti megint a szemét.

— Akkor ön is eljön? — szölt halkan.
— Én is, — felel a férfi csaknem kamoran. — Hanem most menjünk be, sötétedni kezd.

(Folytatjuk.)

NYILTTÉR.

A számarköhögés

által okozott kinokat jelentékenyen csökkenti a SCOTT-féle Emulsió már az első néhány adag után. A számarköhögés enyhítésére a SCOTT-féle Emulsió kitűnő alkalmazhatóságát a legtisztább és legkiválóbb alkatrészek, valamint a maga nemében páratlan SCOTT-féle eljárás biztosítja. A

Am Emulsió vételénél a SCOTT-féle eljárás védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni. Üzenetektől óvakodjunk.

SCOTT-féle Emulsió

hirneve harmincnyolc év óta napról-napra emelkedik. Az orvosok ismételtén ajánlották és a szülők, akik egyszer használták, örököké fogják alkalmazni számarköhögés ellen. Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerárban.

Ujdonságok

Női kosztüm szövetekben, Francia Delainekben, Ruhavásznak és Zefirekben nagy választékban kaphatók

Szabó Lajos Fiai
üzégnél,
DEBRECZEN, Rózsator.

Tube 70 fill. és 1 K 20 fill.

Ideális, zsirmentes bőrápoló szer.
A bőrt ellentálló képessé és bársonysimává teszi.
Nélkülözhetetlen hideg időkben, hegyi és tengeri utakon.
Kitűnő szer a bőr felpattagzása ellen. — Mindentől kapható.
Georg Dralle, Hamburg és Bodenbach a E.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Tavaszi ujdonságok

nagy raktára.

Női divatkelmek, Volle, selymek, ruhavásznakban.

Tiszta agyagból készült szép és jó

cserép, fali téglá

és legszebb

nyersfalazati téglá

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

„Gyöngyvirág Crème“

az arokrémek gyöngye

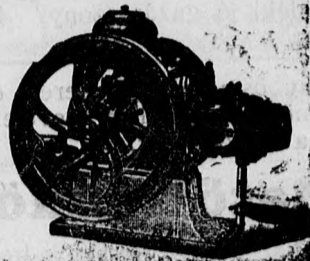
Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérre és ádóvé teszi az arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsíroz, míg az éjjeleire való zsíroz. Egy tegety ára 1 korona.
Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárban,
DEBRECZEN.

EREDETI BOLINDER-féle

nyersolajmotorok és nyersolajlocomobilok

Sürgöny-cím: Szabóék

Telefo 76-48 132-50

Szabó Emil és Társánál

kaphatók.

BUDAPEST, VI, Teréz-körút 46. szám. benzín motorok. Szívógázmotorok. Teljes malomberendezések. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. Kérjük a címre ügyelni

Szépség,

széplítés a jó izlés követelménye.

- Matild krém
- Matild arckenőcs
- Matild szappan
- Matild powder
- 3 színben.

Méregmentes széplítőszer hatásuk meglepő, leveznek minden szeplőt, májfoltot stb. a bőrt finommá, 5 perc alatt fehérré teszik. Tessék megpróbálni, ha nem használ árárt minden kibuvó nélkül visszaadom.

Kun István gyógyszerész.

Kapható minden gyógyszerárban és drogueriarban For. kár. Tóth Béla utóda Kubek gyógyszerésznél (Tiszapalota) és Josa és Jona drogueriarában.

Méhészeknek fontos.

Méhkaptárak, mézpergetőgépek, műlépek és az összes a méhészethez szükséges eszközök kitűnő kivitelben és jutányos áron

Kühne Ferenc utóda

első magyar kereskedelmi méhtelepénél
Budapest, I., Atilla-utca 99.

szerezhető be. Nagy képes árjegyzék méhészeti útmutatóval együtt kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Üzleti könyvek,

mert azok árusításával tejesen felhagyunk,

igen olcsón

kaphatók.

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában

Piac-utca 49.

